

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE nr. 88/25

mun. Chișinău

20 iunie 2024

Inspectoarea de integritate principală a Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Cristina Prisacari, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese inițiat în privința dlui Ivan Armanu, IDNP XXXXX, domiciliat în s. XXXXX, r-nul XXXXX, în temeiul art. 19 lit. b), lit. g) și art. 38 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*,

CONSTATĂ:

La data de 20.03.2024 în cadrul Autorității Naționale de Integritate (*în continuare Autoritatea*) a fost înregistrată sesizarea nr. 4214 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Ivan Armanu, director al Instituției Medico-Sanitară Publică Centrul de Sănătate Crihana Veche, r-nul Cahul (în continuare director al IMSP CS Crihana Veche, r-nul Cahul), care la aceeași dată, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, cod atribuit 202402250002.

Potrivit sesizării, dl Ivan Armanu, în exercitarea funcției de director al instituției publice ar fi admis încălcarea regimul juridic al conflictelor de interese prin angajarea în cadrul IMSP CS Crihana Veche, r-nul Cahul a persoanelor apropiat și anume, soția dna XXXXX în cadrul Serviciului Resurse Umane, fiul dl XXXXX în calitate de șofer, sora dna XXXXX și sora dna XXXXX angajate în calitate de infirmieră.

În acest context, autorul sesizării solicită exercitarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în privința dlui Ivan Armanu, director al IMSP CS Crihana Veche, r-nul Cahul.

În corespundere cu prevederile art. 31 alin. (1) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* (în continuare Legea nr. 132/2016), în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului.

În urma verificării sesizării sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut s-a stabilit că, sesizarea corespunde cerințelor legale stabilite la art. 75 alin. (1) din Codul administrativ.

Potrivit datelor din sistemul informațional e-Integritate s-a stabilit că, dl Ivan Armanu deține calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale* (în continuare Legea nr. 133/2016), urmare a exercitării funcției de director al IMSP CS Crihana Veche, r-nul Cahul, conducător al organizației publice.

Atât la etapa verificării prealabile a sesizării cât și în cadrul controlului, în temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20 alin. (1) lit. a)-d), art. 33 alin. (6) – (7) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate a consultat „*Registrului de Stat al Populației*”, unde a stabilit că dl Ivan Armanu este căsătorit cu dna XXXXX, dl XXXXX este copilul subiectului controlului, iar dna XXXXX și dna XXXXX sunt persoane înrudite prin sânge cu subiectului declarării, surori, astfel confirmându-se relațiile de persoane apropiate, în sensul definit de art. 2 al Legii nr. 133/2016.

La etapa verificării prealabile a sesizării, luând act de aspectele semnalate în sesizare de petent, de calitatea de subiect al declarării și de obligația dlui Ivan Armanu de a respecta regimul juridic al conflictelor de interese, coroborate cu prevederile cadrului legal pertinent, inspectoarea de integritate a determinat existența aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către subiectul vizat. Respectiv, la data de 19.04.2024 prin Procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 83/25, în privința dlui Ivan Armanu, director al IMSP CS Crihana Veche, r-nul Cahul a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

La data de 19.04.2024, în adresa subiectului controlului a fost expediat demersul nr. 04-25/4433, prin care a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, precum și despre drepturile de care beneficiază în conformitate cu art. 32 din Legea 132/2016, în calitate de persoană supusă controlului.

Inspectoarea de integritate a solicitat și respectiv, a recepționat informații, acte, documente justificative relevante controlului efectuat și a stabilit că, în baza Ordinului nr. 12-c din 30.08.2019 și Contractului individual de muncă din 02.09.2019, ulterior Ordinul nr. 03-c și Contractul individual de muncă din 16.06.2020, dna XXXXX a fost angajată pe perioadă nedeterminată în funcția de infirmieră. Consecutiv, în baza Ordinului nr. 04-c, Contractului individual de muncă nr. 2 din 02.03.2021 și Acordului adițional la contractul individual de muncă din 02.01.2024 dna XXXXX a fost angajată pe perioadă nedeterminată, pe 0,25 unități în calitate de specialist Serviciu personal, administrator local IT în cadrul IMSP CS Crihana Veche. La data de 04.01.2021, în baza Ordinului nr. 03-c și Contractului individual de muncă nr. 1, dl XXXXX a fost numit pe perioadă nedeterminată în funcția de conducător auto al IMSP CS Crihana Veche.

Succesiv, în temeiul Ordinului nr. 15-c și Contractului individual de muncă din 01.11.2023, dna XXXXX a fost angajată pe perioadă nedeterminată în funcția de infirmieră.

De menționat că actele administrative și juridice enunțate supra au fost emise, încheiate de către dl XXXXX, medic de familie, *persoană responsabilă de semnarea ordinelor pentru angajata XXXXX, XXXXX, XXXXX și XXXXX.*

La solicitarea inspectoarei de integritate de a comunica actul administrativ care a stat la baza emiterii și încheierii de către dl XXXXX a ordinelor și contractelor respective, subiectul

controlului a informat: *...pentru asigurarea transparenței în procesul decizional și respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, prin ordinul intern al IMSP CS Crihana Veche, dl XXXXX a fost numit persoană responsabilă de semnarea contractelor individuale de muncă și a ordinelor angajaților XXXXX, XXXXX, XXXXX și XXXXX.*

Potrivit materialelor disponibile la dosarul de control, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, dl Ivan Armanu a emis consecutiv Ordinul nr. 1-z din 20.08.2019, Ordinul nr. 2-z din 08.06.2020, Ordinul nr. 3-z din 28.12.2020, Ordinul nr. 4-z din 22.02.2021 și Ordinul nr. 5-z din 23.10.2023 cu privire la delegarea atribuțiilor dlui XXXXX de semnare a contractelor individuale de muncă și emitere a ordinelor în privința persoanelor apropiate.

Urmare, inspectoarea de integritate atestă faptul că, asupra actelor enumerate a survenit termenul de prescripție în baza prevederilor art. 37 alin. (5) din Legea nr. 132/2016, care stabilește expres că, controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese au trecut mai mult de trei ani.

La caz, Consiliul raional Cahul în calitate de organ ierarhic superior a informat că dl Ivan Armanu în exercitarea funcției de director al IMSP CS Crihana Veche, r-nul Cahul, la data de 14.05.2021 a prezentat copia ordinelor de angajare a soției, dnei XXXXX și a fiului, dlui XXXXX. Astfel, în baza acestor ordine s-a efectuat înregistrarea în Registrul declarațiilor privind conflictele de interese. Deoarece conflictul de interese era deja consumat, Consiliul raional Cahul nu a soluționat acest conflict. În același mod, la data de 03.04.2024 directorul IMSP CS Crihana Veche, r-nul Cahul a informat organul ierarhic superior despre angajarea surorilor, a dnei XXXXX și dnei XXXXX în funcția de infirmieră.

Astfel, s-a stabilit că dl Ivan Armanu în procesul exercitării atribuțiilor de serviciu, având interes personal ce rezultă din relațiile sale cu persoane apropiate soție și soră a admis încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese prin încheierea prin intermediul unei persoane terțe a actelor juridice, Acord adițional la contractul individual de muncă din 02.01.2024 în privința dnei XXXXX și a Contractului individual de muncă din 01.11.2023, precum și a actului administrativ, Ordinul nr. 15-c. din 01.11.2023 în privința dnei XXXXX. De menționat că, la data de 23.10.2023, subiectul controlului a emis în acest sens Ordinul nr. 5-z cu privire la delegarea atribuțiilor dlui XXXXX de semnare a contractelor individuale de muncă și emitere a ordinelor în privința angajaților XXXXX, XXXXX, XXXXX și XXXXX, fără a declara conflictul și de a primi opțiunea de soluționare a conflictului de la organul ierarhic superior.

În acest context, în vederea respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-25/5722 din 31.05.2024, inspectoarea de integritate i-a solicitat subiectului controlului să-și prezinte punctul de vedere asupra admiterii conflictului de interese în exercitarea funcției de director în raport cu persoanele apropiate.

La data de 17.06.2024, în cadrul Autorității a fost înregistrat cu nr. 8753 explicația subiectul controlului prin care comunică: *„În legătură cu completarea urgentă a statelor de personal la IMSP CS Crihana Veche, r-nul Cahul, condusă de mine, în scopul apariției conflictului de interese real, am emis ordinele pe instituție cu nr. 1-z din 20.08.2019, nr. 2-z din 08.06.2020, nr. 3-z din 28.12.2020, nr. 4-z din 22.02.2021 și nr. 5-z din 23.10.2023 prin care am delegat responsabilitatea de emitere a ordinelor de angajare în funcțiile instituțiile și de semnarea Contractelor individuale de muncă persoanelor apropiate mie, dlui XXXXX, care activează în calitate de medic de familie în aceeași instituție, fost șef al instituției respective cu o bogată experiență în activitatea managerială. La rândul său dl*

XXXXX a emis ordinele menționate cu încheierea și semnarea Contractelor individuale de muncă cu persoanele apropiate mie, dna XXXXX, XXXXX, XXXXX și dna XXXXX.

Pentru a respecta cerințele legale ale conflictului de interese, la data de 14.05.2021 am depus în adresa în adresa fondatorului și angajatorului, Consiliului raional Cahul demersul cu privire la posibilul conflict de interese real în legătură cu angajarea în instituția condusă a persoanelor apropiate, sus menționate.

În baza celor expuse mai sus consider că eu am respectat cadrul legal pentru a evita apariția conflictului de interese real și în acțiunile mele nu pot fi stabilite careva elemente a încălcării legislației cu privire la conflictul de interese”.

Analizând explicațiile dlui Ivan Armanu prin prisma cadrului legal și materialului probatoriu disponibil, inspectoarea de integritate notează că argumentele nu pot fi reținute din considerentul că, în conformitate cu normele legale aceasta a avut obligația de a declara conflictul de interese real până la emiterea actului administrativ și încheierea actelor juridice prin intermediul unei persoane terțe în privința persoanelor apropiate și să se conformeze prevederilor statuate la art. 12 alin. (4) și (5) din Legea nr. 133/2016. Or, implicarea în procesul de luare a deciziilor, de emitere a actelor administrative și juridice enunțate supra, atrag după sine consumarea conflictului de interese.

În sensul definit la art. 2 din Legea nr. 133/2016:

conflictul de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (4), (5) al aceluiași act normativ rezultă că, în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

- să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;

- să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În context, dl Ivan Armanu a avut obligația să informeze organul ierarhic superior, la caz Consiliul raional Cahul despre situația de conflict de interese real în care s-a aflat, imediat, dar nu mai târziu de **3** zile de la data constatării, precum și obligația să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită acte administrative și să nu încheie acte juridice până la primirea opțiunii de soluționare a conflictului de interese.

Conform art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016, *conflictul de interese consumat* reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor de declarare și soluționare.

Art. 14 alin. (3) al aceluiași act normativ stabilește că, până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

În contextul celor expuse supra, urmare a examinării în ansamblu a tuturor circumstanțelor de fapt constatate în baza materialelor acumulate, având în vedere cadrul legal pertinent ce guvernează speța, inspectoarea de integritate constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Ivan Armanu manifestat prin încheierea actelor juridice prin intermediul unei persoane terțe, a dlui XXXXX, Acord adițional la contractul individual de muncă la data de 02.01.2024 în privința soției, dnei XXXXX, a Contractului individual de muncă din 01.11.2023, precum și emiterea actului administrativ, Ordinul nr. 15-c. din 01.11.2023, în privința surorii, dnei XXXXX, prin ce a admis consumarea conflictelor de interese în sensul art. 12 alin. (10) din Legea 133/2016.

Urmare a celor constatate, potrivit prevederilor **art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016**, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Prin prisma **art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016**, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Sub aspect procedural, în conformitate cu prevederile **art. 39 alin. (1) din Legea nr. 132/2016**, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru aceasta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Consecutiv, potrivit **art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016**, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Din informațiile disponibile, în baza probatoriului administrat, inspectoarea de integritate atestă că, subiectul controlului vizat nu a avut abateri similare anterior pe domeniul de competență al Autorității Naționale de Integritate. Succesiv, la etapa adoptării deciziei de sancționare a subiectului controlului, inspectoarea de integritate nu consideră oportun de a solicita încetarea raporturilor de muncă și aplicarea interdicției de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică subiectului vizat.

Ținând cont de aceste constatări, pentru abaterile comise, dlui Ivan Armanu, director al IMSP CS Crihana Veche, r-nul Cahul urmează ai fi aplicată sancțiune contravențională conform prevederilor Codului Contravențional al RM.

În baza celor expuse, exercitând dreptul discreționar în conformitate cu prevederile art. 19, art. 20 și art. 35-39 din Legea nr. 132/2016, art. 12, 14 și 23 din Legea nr. 133/2016, inspectoarea de integritate,

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Ivan Armanu, director al IMSP CS Crihana Veche, r-nul Cahul, manifestat prin nedeclararea conflictului de interese real și admiterea conflictului de interese consumat în cazul încheierii prin intermediul unei persoane terțe a actelor juridice și actului administrativ în privința persoanelor apropiate: soție și soră, în circumstanțele descrise în prezentul Act.

2. Se aduce la cunoștința dlui Ivan Armanu actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4. În condițiile art. 36 alin. (1) din Legea 132/2016, Actul de constatare poate fi contestat în aceleași condiții de către autorul sesizării.

**Inspectoare de integritate principală
a Inspectoratului de Integritate**

Cristina Prisacari